

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

June 2023 | LV

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

REDAKTORA SLEJA

Ievadraksts

Cienījamie lasītāji!

Tā kā tuvojas vēl viena noslogota plenārsesija, kurā plānots pieņemt virkni atzinumu par daudziem svarīgiem jautājumiem, vēlos vērst jūsu uzmanību uz vienu ļoti īpašu tematu – jaunatni. Jauniešu interese par mūsu demokrātiskajiem procesiem ir ne tikai vēlama – tai jābūt obligāti, jo Eiropas nākotne ir arī viņu nākotne. Tāpēc viena no manām svarīgākajām politiskajām prioritātēm ir pārveidot EESK par īstu jaunās paaudzes forumu, kurā jaunieši var izteikties un – vēl jo svarīgāk – kur viņu viedoklis tiek sadzirdēts. Šonedēļ mums būs izdevība apspriesties un lemt par dažiem šā jaunās paaudzes foruma pirmajiem pamatelementiem.

Pirmkārt, mēs lemsim par jaunas EESK grupas, proti, Jaunatnes grupas izveidi. Pateicoties Eiropas Jaunatnes gadam un mūsu iestādes līdzšinējiem lieliskajiem panākumiem, mums ir stabils pamats, lai šo iniciatīvu pavisam uz priekšu. Grupas uzdevums būtu koncentrēties uz dažādu problēmu izpratni, ar kurām saskaras jaunieši, un meklēt efektīvus risinājumus viņu dalībai EESK pasākumos. Grupa izskatīs dažādas iespējas, kā EESK ietvaros izveidot pastāvīgu, jaunatnes jautājumiem veltītu struktūru. Ar grupas izveidi vēlos panākt, lai ar jaunatni saistītie jautājumi tiktu risināti visaptveroši ar vislielāko apņemību, un, pats svarīgākais, lai tie vienmēr būtu EESK darba kārtības augšgalā.

Otrkārt, nākamajās nedēļās apsvērsim iespēju sākt izmēģinājuma projektu, lai ES jauniešu testu ieviestu EESK atzinumos. Tādējādi iecerēts nodrošināt, ka mūsu atzinumi ir derīgi no jauniešu skatpunkta. Tas mums palīdzēs lēmumu pieņemšanas procesā pilnībā iekļaut viņu perspektīvas, vajadzības un vēlmes, ES politikas veidošanā sekmējot patiesi līdzdalīgu un iekļaujošu pieeju.

Nākamajās dienās es paļaujos uz mūsu locekļu atbalstu un apņemību panākt šādu lēmumu pieņemšanu. Tā būs mūsu liecība gados jaunajiem ES pilsoņiem, ka mēs spējam vārdus pārvērst darbos, solījumus – īstenībā un šo forumu – viņu forumā.

Oliver Röpke

EESK priekšsēdētājs

TURPMĒKIE NOTIKUMI

2023. gada 5. un 6. jūlijs, Aleksandrija, Ēģipte

[Euromed ekonomikas un sociālo lietu padomju un tām līdzīgu iestāžu 2023. gada samits](#)

2023. gada 12.-13. jūlijs, Brisele

EESK plenārsesija

RUN?SIM BEZ APLINKIEM!

Šajā izdevumā EESK ziņotājs Jan Dirx pauž EESK viedokli par vienu no aktuālākajiem ES darba kārtības jautājumiem: ES elektroenerģijas tirgus reformu.

EESK ir iepazinusies ar Eiropas Komisijas ceļvedi šim tirgum, un šajā sadaļā J. Dirx īsumā paskaidro, ko Komiteja ierosina, lai tas sniegtu lielāku labumu patērētājiem, uzņēmumiem un kopumā iedzīvotājiem.

EESK ziņojums par elektroenerģijas tirgus reformu tiek apspriests EESK jūnija plenārsesijā.

ELEKTROENERĢIJAS TIRGUS REFORMA: LIBERALIZĀCIJA – JA IESPĒJAMS, REGULĀCIJA – JA NEPIECIEŠAMS

Sagatavojis Jan Dirx

Elektroenerģijas tirgus reforma būtu jābalsta uz hibrīdmodeli, kas ietvertu gan tirgus spēkus, gan valdību vadītu mērķorientētu pārvaldību, jo enerģija nav parasta prece.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja jau ilgi aicina reformēt ES elektroenerģijas tirgu. Riski, kas apdraud ES elektroenerģijas tirgus, praksē galvenokārt tiek uzskaitīti patērētājiem un uzņēmumiem. Kopš sākies Krievijas uzbrukums Ukrainai, enerģijas cenas, kuru kāpums bija sākies jau 2021. gadā, sāka palielināties vēl ātrāk. Karš spēcīgi ietekmē fosilā kurināmā, īpaši gāzes, cenas, taču gāze daudz tiek izmantota elektroenerģijas ražošanai un šis cenu kāpums atspoguļojas galapatērētāju rēķinos.

Šo notikumu dēļ Eiropas Komisija ir izstrādājusi priekšlikumu par ES elektroenerģijas tirgus reformu. EESK atzīst, ka Komisijas priekšlikums ietver būtiskus soļus, tomēr ar tiem vien nepietiek.

Tāpēc Komiteja ir izvirzījusi virkni tālejošu reformu priekšlikumu. Mūsu pamatprincips ir tāds, ka **enerģiju nevajadzētu uzskatīt par tipisku preci; tā ir būtiska mūsu ekonomikas un sociālās sistēmas pamatvienība, un attiecīgi – sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas centrālais elements**. Tādēļ ir nepieciešams izveidot reglamentējošu sistēmu nākotnes enerģijai, kas garantētu gan videi nekaitīgu, cenas ziņā pieņemamu un uzticamu energoapgādi, gan tiesības uz enerģiju. Šī sistēma būs tirgus spēku un valdību vadītas mērķorientētas pārvaldības hibrīdmodelis, kura devīze būs **“Liberalizācija - ja iespējams, regulējums - ja nepieciešams”**.

Mūsu priekšlikumā šā modeļa galvenais elements ir **valdības izveidots “e-mehānisms”**, kas pērk elektroenerģiju no ražotājiem un pārdot to piegādātājiem, kuri apgādā mājāsaimniecības lietotājus, MVU un iedzīvotāju energokopienām un lielajiem patērētājiem un, ja tas ir lietderīgi un iespējams – citām valstīm.

Mēs atzinīgi vērtējam Komisijas apņemšanos elektroenerģijas tirgu vairāk vērst uz patērētājiem, bet mūsu skatījumā Komisijai šajā ziņā būtu vajadzējis iet tālāk. Piemēram, mēs domājam, ka elektroenerģijas tirgus būtu jāorganizē tā, lai **patērētāji un mazie tirgus dalībnieki, kuri elektroenerģiju ražo paši, varētu pēc iespējas vairāk paši izmantot savu saražoto enerģiju pat tad, ja viņi to ievadītu tīklā**. Vēl viens taisnīgāks veids, kā mazajiem ražotājiem dot šo iespēju, ir mūsu **“elektroenerģijas bankas”** ideja – piemērs, kuru iespējams tālāk apsvērt un izstrādāt.

Noslēdzot jāpiebilst, ka elektroenerģijas tirgū notiek paradigmas maiņa un tāpēc tā tuvākajos gados reformas noteikti būs jāturpina.

“VIENS JAUT?JUMS...”

Viens jautājums...

Eiropas Komisija nesen ir nākusi klajā ar jaunu priekšlikumu, lai preču aizstāšanas - kas pēdējos gados ir kļuvusi par normu - vietā veicinātu remontu. Šomēnes EESK nāks klajā ar priekšlikumiem par labākām tiesībām uz remontu. Mēs lūdzām Thierry Libaert paskaidrot, kādi ir EESK priekšlikumi.

T. Libaert ir ziņotājs EESK atzinumam par šo jautājumu, un viņš bija sagatavojis arī pirmo EESK ziņojumu, kurā pirmo reizi ES līmenī 2013. gadā tika apspriesta plānotās novecošanās problēma. Daži no viņa sākotnējiem priekšlikumiem tagad kļūst par realitāti.

Virzība uz reformu Eiropas tiesībām uz remontu

EESK jautājums: Kādus jaunus elementus Komiteja vēlas ieviest atzinumā par tiesībām uz remontu?

Thierry Libaert: Produktu remontējamība patiešām ir aktuāls Komitejas darba kārtības jautājums divu iemeslu dēļ.

Pirmkārt, tas ir daļa no senas dinamikas, kas sakņojas patērētāju aizsardzībā, it īpaši par labu produktu ilgtspējai un pret maldinošām norādēm par ietekmi uz vidi. Un, otrkārt, tāpēc, ka par šādiem jautājumiem

mums gandrīz vienmēr izdodas panākt plenārsesijas balsošanā milzīgu balsu vairākumu.

Atzinums [“Tiesības uz remontu”](#), ko es izstrādāju kopīgi ar **Emilie Prouzet** (līdzziņotāju), liecina par aizvien ciešāku saikni starp patērētāju jautājumiem un vides aizsardzības jautājumiem. Remontējamiem produktiem ir nepieciešams mazāk izejvielu, it īpaši kritiski svarīgu izejvielu, un galvenokārt ir svarīgi, ka poligonā nonāk mazāk atkritumu laikā, kad tiek lēsts, ka elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apjoms sasniedz 7,4 miljonus tonnu gadā.

Mēs atbalstām Komisijas priekšlikumu, bet to aicinām turpināt darbu, lai tiesības uz remontu pastāvētu ne tikai teorijā, bet arī praksē. Tas ietvers tādas konkrētas prakses aizliegšanu, kuras mērķis kavēt remontējamību (piemēram, serializēšana), atbalstu atjaunotiem ražojumiem un 3D drukāšanu, kā arī efektīva atbalsta piedāvāšanu remontētājiem, piemēram, viņu apmācībai. Būs arī jāpalielina informētība patērētāju vidū, no kuriem daudzi ir zaudējuši refleksu remontēt lietas tā vietā, lai tās vienkārši aizstātu. Pasākumiem šajā jomā ir jābūt holistiskiem, un tajos jāiesaista visas ieinteresētās personas.

UZMINIET, KAS IERADIES VIESOS!

Pārsteiguma viesis

Rubrikā “Pārsteiguma viesis” mēs iepazīstinām ar izcilām personībām, kas darbojas zinātnē, žurnālistikā, politikā, kultūras un sociālajā jomā.

Šomēnes mūsu viesis ir cilvēktiesību aizstāve un Pilsonisko brīvību centra vadītāja **Oleksandra Matvijčuka** (Ukraina). O. Matvijčukai ir pieredze horizontālu struktūru izveidē ar mērķi iesaistīt plašu cilvēku loku cilvēktiesību iniciatīvās, it īpaši Euromaidan SOS iniciatīvā, kā arī vairāku gadu pieredze kara noziegumu dokumentēšanā. Viņa ir sagatavojusi vairākus ziņojumus ANO, Eiropas Padomei, ES, EDSO un Starptautiskajai Krimināltiesai. Viņa bija kampaņas #SaveOlegSentsov iniciatore, lai panāktu Oļega Sentsova un citu politiešlodziņo atbrīvošanu Krimā un Donbasā. O. Matvijčuka ir saņēmusi EDSO misiju demokrātijas aizstāvja balvu “Ekskluzīvs ieguldījums demokrātijas un cilvēktiesību veicināšanā”. Oleksandra Matvijčuka 2022. gadā saņēma “Right Livelihood” balvu, un *Financial Times* viņu atzina par vienu no 25 ietekmīgajām sievietēm pasaulē. 2022. gadā Pilsonisko brīvību centrs, kuru vada O. Matvijčuka, kā arī Baltkrievijas neatkarības un demokrātijas aktīvisks Aļess Beļackis un Krievijas cilvēktiesību aizsardzības centrs “Memoriāls” saņēma Nobela Miera prēmiju.

Pateicoties Ukrainai, NATO k??s sp??c??g??ka

Sagatavojusi Oleksandra Matviichuk

Būdamā juriste cilvēktiesību jomā, kara noziegumus es dokumentēju kopš brīža, kad 2014. gadā Krievija uzsāka karu, tāpēc agrāk vai vēlāk visi noziedznieki tiks sodīti. Tomēr kā cilvēks, es saprotu, ka mēs nevaram gaidīt kara beigas, lai viņus arestētu. Tāpēc es esmu par to, lai Ukraina ātri sāktu pievienošanos NATO.

Mūs skārušo kara noziegumu skaits ir sasniedzis nebijušu daudzumu. Krievijas karaspēks tišuprāt ir iznīcinājis dzīvojamās ēkas, baznīcas, skolas un slimnīcas, uzbrucis evakuācijas koridoriem, izveidojis filtrācijas nometņu sistēmu, organizējis piespiedu deportācijas, nolaupījis cilvēkus, izvarojis, spīdzinājis un nogalinājis okupēto teritoriju civiliedzīvotājus.

Šis nav karš starp divām valstīm. Tas ir karš starp divām sistēmām – autokrātiju un demokrātiju. Krievija cenšas pierādīt, ka demokrātija, tiesiskums un cilvēktiesības nav īstas vērtības. Ja tās ir īstas, kāpēc tās nevar visus aizsargāt? Kāpēc starptautiskā miera un drošības sistēma nevar apturēt Krievijas zvērības? Kāpēc man, cilvēktiesību juristei, kas daudzus gadus ar likumu palīdzību ir aizsargājusi cilvēkus, tagad, atbildot uz jautājumu, kā mēs varam palīdzēt aizsargāt cilvēkus pret Krievijas agresiju, nākas teikt: “Dodot Ukrainai mūsdienīgus ieročus”?

Tāpēc, ka pašlaik likums nepalīdz. Tomēr es esmu pārliecināta, ka tas ir tikai pagaidu stāvoklis.

Gadu desmitiem Krievija ir izdarījusi starptautiskus militārus noziegumus Čečenijā, Moldovā, Gruzijā, Mali, Lībijā un Sīrijā. Tā par tiem nekad nav sodīta.

Šis nesodītības aplis mums ir jāpārrauj. Mums ir jāizveido īpašs agresijas noziegumu tribunāls un jāpiespiež Putins, Lukašenko un citi noziedznieki atbildēt par savu rīcību.

Jā, tā ir liela uzdrīkstēšanās, bet tā rīkoties ir pareizi.

Kā cilvēktiesību juriste es dokumentēju kara noziegumus, tāpēc agrāk vai vēlāk visiem Krievijas noziedzniekiem būs jāatbild, tomēr kā cilvēks, es saprotu, ka mēs nevaram gaidīt kara beigas, lai šos noziegumus pārtrauktu. Mana argumentācija ir šāda:

kamēr Ukraina būs ievainojama, neaizsargāta būs visa Eiroatlantiskā drošības sistēma. Toties daži politiķi runā nevis par NATO dalībvalsts statusu, bet par kaut kādām drošības garantijām, kuras patiesībā nevar pat salīdzināt ar NATO līguma 5. pantu. Kā ar atsevišķām garantijām var panākt drošību tik lielā valstī, kuru nav iespējams ar vienu vairogu aizsegt pret Krievijas raķetēm? Cik tas izmaksās ilgtermiņa perspektīvā, īpaši, ņemot vērā tādas tiešās nedrošības sekas kā pārtikas krīzes? Vai ar atsevišķām garantijām mēs varēsim sasniegt ilgtspējību, ja tas, kas šodien tiks uzcelts, rīt atkal varēs tikt iznīcināts? Kā būs iespējams panākt, lai miljoniem ukraiņu bēgļu varētu atgriezties Ukrainā?

Ukraina ir pelnījusi kļūt par NATO dalībvalsti. Ukrainai tuvas ir brīvības un demokrātijas vērtības, un tā ir gatava tās aizsargāt. Ukraina negrasās kļūt par apgādājamo, bet par spēcīgu visas alianses drošības stiprinātāju. Tie nav tikai solījumi, bet gan kaujas laukā apstiprināts fakts. Pateicoties Ukrainai, NATO kļūs spēcīgāka.

Pirmais solis ceļā uz Ukrainas pievienošanās NATO būs arī solis pretim kara beigām, nevis tā paildzināšana. Stratēģiskā nenoteiktība Krievijai vienmēr kalpos par ieganstu, lai turpinātu Ukrainai uzbrukt.

Cilvēki vēlas, lai Viļņā 2023. gada 11. un 12. jūlijā paredzētais NATO samits nestu konkrētus rezultātus. Laiks solījumiem par to, ka NATO durvis ir atvērtas, ir beidzies. Tagad ir laiks pieņemt lēmumus, lai Ukraina varētu sākt pievienošanās NATO.

Krievija vienmēr ir rīkojusies proaktīvi. Krievija vienmēr ir izmantojusi karus un citu valstu teritorijas okupāciju, lai starptautisko sabiedrību nostādītu notikuša fakta priekšā un liktu tai ņemt vērā jauno realitāti. NATO sastāvā esošajām dalībvalstīm vajadzētu beidzot uzņemties iniciatīvu un sākt šo jautājumu sakārtot. “Pārāk ilgi drošību mēs esam uzskatījuši par pašsaprotamu. Ir pienācis laiks uzņemties atbildību par mūsu kopīgo nākotni.

EESK JAUNUMI

EESK priekšroku dod Eiropas Suverenitātes fondam, nevis valsts subsīdijām

Izpētes atzinumā par vienotā tirgus 30. gadadienu EESK ir atbalstījusi Komisijas ideju par ES fondu, kas apvienotu resursus, lai ieguldītu svarīgos zaļo tehnoloģiju projektos, nevis mīkstinātu konkurences noteikumus.

EESK [jaunajā ziņojumā](#), kurā ir izvērtēti vienotā tirgus pastāvēšanas 30 gadi un aplūkots arī nākotne, uzsvērts, ka valsts atbalsta noteikumu mīkstināšana ar mērķi aizsargāt ES rūpniecības nozares no ASV konkurences pēc inflācijas samazināšanas akta pieņemšanas varētu radīt nevienlīdzību starp turīgākām dalībvalstīm, kā Vācija, kas var subsidēt savas rūpniecības nozares, un tādām dalībvalstīm, kam ir mazākas fiskālās iespējas un kas to nevar atļauties.

“Eiropas Suverenitātes fonds ir labākais veids, kā dot jaunu impulsu Eiropas rūpniecības politikai un ieguldījumiem videi draudzīgās tehnoloģijās,” norādīja ziņotājs **Felipe Medina Martín** no EESK Darba devēju grupas. Viņš arī uzsvēra nepieciešamību pārskatīt un reformēt spēkā esošos valsts atbalsta noteikumus.

“Jāanalizē valsts atbalsta piešķiršanas kritēriji, to ietekme un lietderība,” teica ziņotājs. “Mēs zinām, ka dažas nozares ir varējušas izmantot valsts atbalstu, kā arī atkāpes un atbrīvojumus no valsts atbalsta, bet citas ne. Jāņem vērā arī nelīdzsvarotība starp dalībvalstīm, kā dēļ rodas konkurētspējas atšķirības Eiropas Savienībā.”

EESK ziņojumā uzsvērts, ka vienotais tirgus neapšaubāmi ir bijis viens no lielākajiem ES sasniegumiem politikas, ekonomikas un sociālajā jomā, bet tam arī turpmāk jābūt pastāvīgā attīstībā esošam projektam, kas turpina pielāgoties mainīgajai realitātei un stāties pretī nākotnes izaicinājumiem.

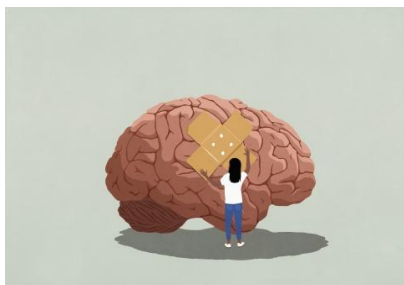
Cita starpā **atvērtai stratēģiskajai autonomijai** jābūt pirmajā vietā: apgādei un tirdzniecībai, enerģētikai un kritiski svarīgām izejvielām vajadzētu būt galvenajām prioritātēm, un nolīgumi ar valstīm, kuras pārstāv tādus pašus principus un vērtības, ir viens no veidiem, kā šajā sakarā rīkoties.

Attiecībā uz iekšējo tirgu EESK norāda uz satraucošo faktu, ka **lielākā daļa regulatīvā sloga joprojām tiek radīta dalībvalstu līmenī**, jo valstu noteikumi dažkārt stājas spēkā pirms ES iniciatīvu ierosināšanas, tādējādi novēršot saskaņošanu un potenciāli radot izkropļojumus vienotajā tirgū. Lai to nepieļautu, EESK ierosina Eiropas Savienībai proaktīvāk un ātrāk nākt klajā ar tiesību aktiem.

No darba ņēmēju viedokļa raugoties, EESK vēlas, lai uzņēmumu konkurētspējas un ilgtspējas veicināšanas pasākumi tiktu saskaņoti ar pasākumi, kuru mērķis ir aizsargāt darba kvalitāti un nodrošināt pilsoņu tiesības, patērētāju aizsardzību un taisnīgus apstākļus mazākiem uzņēmumiem.

“Pasaule mainās, un, ja vēlamies pārvarēt jaunās ģeopolitiskās problēmas, iespējams, radikāli jāmaina paradigma, kas izmantota vienotajam tirgum pēdējo 30 gadu laikā,” uzsvēra līdzziņotājs **Angelo Pagliara** no EESK Darba ņēmēju grupas. “Ja vēlamies garantēt patiesu konkurētspēju, mums jāapkaros jebkāds dempings – sociālais dempings, fiskālais dempings, jebkāda veida dempings. Jo dempings ir instruments, kas apdraud konkurenci.”

Pēc šī galvenā ziņojuma tiks izstrādāti atzinumi par konkrētiem jautājumiem, kas saistīti ar vienoto tirgu. (dm)

[EESK aicina pieņemt ES tiesību aktus ar darbu saistītu psihosociālo risku novēršanai](#)

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 2023. gada Pasaules darba drošības un veselības aizsardzības dienā aicināja Eiropas Savienību pieņemt saistošus tiesību aktus, lai novērstu psihosociālos riskus darbavietā. Arvien vairāk pierādījumu liecina par to, ka nestabils darbs būtiski ietekmē darba ņēmēju garīgo veselību.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK) 27. aprīlī rīkoja debates ar Spānijas valsts sekretāru darba un sociālās ekonomikas jautājumos **Joaquín Pérez Rey** un šo debašu laikā nāca klajā ar atzinumu [“Nestabils darbs un garīgā veselība”](#).

Atzinuma ziņotājs **José Antonio Moreno Díaz** atkārtoti uzsvēra, ka nestabils darbs palielina darbinieku garīgās veselības pasliktināšanās iespējas, un līdz ar to tā kļūst par sabiedrības veselības problēmu.

Nestabils darbs, kas aptver tādus aspektus kā darba nestabilitāte, ekspluatējoši pagaidu līgumi, ilgas darba stundas un nespēja plānot darba laiku, pārkāpj darba ņēmēju pamattiesības un ir jāizskauž un jāapkaros visos

tā veidos. Tāpēc EESK aicināja pieņemt saistošus tiesību aktus ES līmenī, kā arī pilnveidot un modernizēt Direktīvu par drošību un veselības aizsardzību darbā (89/391/EEK).

“Mums ir vajadzīga kvalitatīva darba vide, kas nerada ne fiziskas, ne psiholoģiskas ciešanas. Mums ir vajadzīga īpaša ES direktīva par psihosociālajiem riskiem,” sacīja **Moreno Díaz**.

EESK priekšsēdētājs **Oliver Röpke** teica: “Mūsu Komiteja ir apņēmusies veicināt ES sociālās programmas attīstību un veidot ilgtspējīgu un konkurētspējīgu Eiropu, kas atbilst 21. gadsimtam. Tas nozīmē arī pienācīgus darba tirgus apstākļus, atbalstu darba ņēmēju iesaistei un cīņu pret nestabilu darbu.” (II)

Eiropas invaliditātes karte personām ar invaliditāti garantēs pārvietošanās brīvību

Viena no galvenajām invaliditātes kustības prioritātēm ir Eiropas invaliditātes karte, kas personām ar invaliditāti ļaus izmantot savas pamattiesības uz pārvietošanās brīvību Eiropas Savienībā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā personām bez invaliditātes.

EESK atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas iniciatīvu ieviest Eiropas invaliditātes karti, kas personām ar invaliditāti palīdzēs brīvi pārvietoties un dzīvot Eiropas Savienībā.

Atzinumā, ko EESK pieņēma aprīļa plenārsesijā, Komiteja tomēr brīdina, ka kartes panākumi būs atkarīgi no tā, vai ES valstis savstarpēji atzīs invaliditātes statusu; patlaban tā nenotiek, tāpēc personām ar invaliditāti, kad tās ceļo uz citām valstīm, nav nekādu atbalsta pasākumu. Tādējādi pašos pamatos tiek pārkāptas šo personu tiesības uz brīvu pārvietošanos – vienu no ES pamatvērtībām.

Atzinuma ziņotājs **Ioannis Vardakastanis** norādīja: “Patlaban mums ir divu dažādu šķiru eiropieši: pirmā šķira var tūrisma, darba, mācību vai dzīvesvietas iekārtošanas nolūkos pārvietoties no vienas dalībvalsts uz citu, kamēr otrā šķira to nespēj. Eiropas invaliditātes karte šos šķēršļus nojauks.”

Savā atzinumā EESK norādīja, ka Eiropas invaliditātes karte jau izsenis bijusi nozīmīga invaliditātes kustības prioritāte, ko jau sen aicināts ieviest. Kustība iesaka kartes ieviešanai izmantot regulu kā vispiemērotāko instrumentu, kas nodrošinātu saskaņotu un universālu piemērošanu un nepieļautu, ka dažādas valstis to piemēro atšķirīgi.

Būtu jāveic arī papildu pasākumi, lai transports, pakalpojumi un ēkas būtu pieejamas ikvienam, savukārt kartē esošie personāli būtu jāaizsargā ar datu aizsardzības regulējumu. Tādējādi šī karte darbosies kā Eiropas invaliditātes pase.

Pēc EESK domām, karte liks dalībvalstīm uzlabot pašreizējās sistēmas, kuru pamatā galvenokārt ir medicīniska pieeja invaliditātei, un saskaņot tās ar modeļiem, kuri paredzēti ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām (UNCRPD).

Lai kartei būtu panākumi, EESK aicina visos tās izvēšanas un uzraudzīšanas procesa posmos pilnībā iesaistīt personas ar invaliditāti un šo personu organizācijas.

Vēl viena prasība ir fiziski nošķirt ES invaliditātes karti no ES stāvvietu izmantošanas kartes. Tādējādi personām ar invaliditāti būtu vieglāk orientēties transporta sistēmās un piekļūt sabiedriskajiem pakalpojumiem. (II)

Lai sociālais dialogs būtu efektīvs, ir vajadzīga politiskā griba un apņemība

EESK uzskata, ka Komisijas priekšlikumi sociālā dialoga stiprināšanai dalībvalstīs un Eiropas Savienībā ir gan savlaicīgi, gan nepieciešami, taču aicina veikt papildu pasākumus. Ir jārikojas, lai uzlabotu valstu līmeņa apspriešanos ar sociālajiem partneriem, palielinātu valstu un Eiropas darba koplīguma slēgšanas sarunu aptvērumu un sekmētu sociālo partneru nolīgumu īstenošanu.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja atzinīgi vērtē neseno Eiropas Komisijas iniciatīvu, ar ko iecerēts stiprināt un veicināt sociālo dialogu Eiropas Savienībā. Tomēr Komiteja norāda uz jautājumiem, kas jārisina, lai sociālais dialogs valstu un Eiropas līmenī būtu jēgpilns un efektīvs.

Aprīļa plenārsesijā pieņemtajā [atzinumā](#) EESK analizē Komisijas neseno paziņojumu par sociālā dialoga stiprināšanu un priekšlikumu Padomes ieteikumam par to pašu tematu.

EESK brīdina, ka pozitīvs sociālā dialoga rezultāts nav pašsaprotams, un iesaka Komisijai paskatīties uz sekmīgiem valstu, reģionālajiem un nozaru modeļiem un noskaidrot, kāpēc tie ir kļuvuši veiksmīgi.

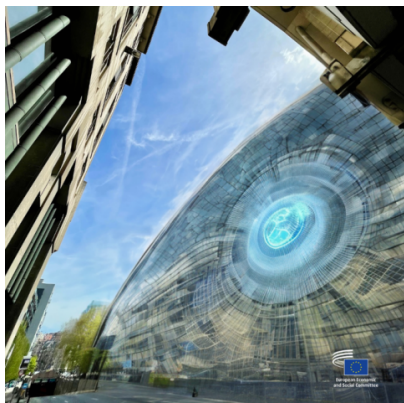
“Par centieniem stiprināt sociālo dialogu Komisijas iniciatīva ir vērtējama atzinīgi. Vienlaikus mūsu atzinumā ieteikti turpmāki soļi, piemēram, uzlabot trīspusējo sociālo dialogu valstu līmenī, palielināt darba koplīguma slēgšanas sarunu aptvērumu un izmantot Padomes direktīvas, lai izstrādātu skaidrus noteikumus sociālo partneru nolīgumu īstenošanai,” norādīja atzinuma ziņotājs **Pekka Ristolä**.

EESK uzskata: lai sociālais dialogs būtu efektīvs, tajā jāiesaista reprezentatīvi un leģitīmi sociālie partneri, kuriem ir zināšanas, tehniskās spējas un savlaicīga piekļuve informācijai. Šādam dialogam ir vajadzīga arī politiskā griba un apņemšanās tajā iesaistīties. Ir jārespektē sociālo partneru autonomija un jāievēro tiesības uz biedrošanās brīvību un tiesības risināt sarunas par darba koplīgumu slēgšanu, un ir vajadzīgs veicinoša tiesību un institucionālā sistēma.

“Mēs uzskatām, ka ierosinātais ieteikums ir piemērots instruments procesa atbalstam, ja tajā ir paredzēti skaidri un efektīvi uzraudzības noteikumi, kurus Komisija ir sākotnēji ierosinājusi. No dalībvalstu diskusijām izriet, ka tā ir bijusi problēma jau kopš pirmsākumiem. Ieteikuma galīgais teksts būs “Iakmusa tests”, kas parādīs, vai pastāv patiesa politiskā griba patiešām stiprināt procesu,” teica līdzziņotāja **Maryia Mincheva**.

Tā kā dažās dalībvalstīs trīspusējie sociālie dialogi vairāk ir formas, nevis satura jautājums, EESK ierosina valstu līmenī izveidot kopīgu efektīvu sistēmu sociālo partneru iesaistīšanai. Ja sociālie partneri netiek jēgpilni iesaistīti, EESK iesaka, lai Komisija rīkojas.

EESK norāda, ka pilsoniskais dialogs, kurā iesaistīts plašāks ieinteresēto personu un tematu klāsts, ir atsevišķs process. Šis nošķīrums būtu jāievēro arī atbalstot sociālo partneru un plašākas pilsoniskās sabiedrības spēju veidošanu. (II)

EESK aicina veidot tīsku un drošu metaversu uz mācībai un sabiedrībai

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja aprīļa plenārsesijā pieņēma atzinumu par metaversa ietekmi uz sabiedrību. Atzinumā uzsvērts: lai nodrošinātu iekļaujošu un drošu virtuālo vidi, Eiropas Savienībai ir ātri jāpievēršas ar metaversu saistītajām iespējām un riskiem.

Metaverss jau ir apliecinājis savu potenciālu piedāvāt izmaksu ziņā efektīvus risinājumus, paātrināt ražošanu, uzlabot kvalitāti, samazināt risku un uzlabot efektivitāti. Tas arī palīdz mazināt ietekmi uz vidi, paverot tāl darba iespējas un samazinot vajadzību pārvietoties un oglekļa emisijas.

EESK atzinuma ziņotājs **Martin Böhme** uzsvēra, ka metaverss un virtuālā pasaule būtiski ietekmēs mūsu dzīvi. “Ar to ir saistītas iespējas, kā arī ir iespējamās kļūdas, ko jācenšas paredzēt”.

Virtuālā pasaule rada vairākus riskus, it īpaši bērniem un neaizsargātām grupām. Komiteja aicina platformu operatorus ieviest stingrus kontroles mehānismus, lai filtrētu un izdzēstu kaitīgu saturu, un īstenot aizsardzības pasākumus, lai novērstu aizskaršanu, ļaunprātīgu izmantošanu un ekspluatējošu rīcību. Lietotāju vidū pastāv bažas arī par tādiem jautājumiem kā, piemēram, atkarība, privātums un garīgā veselība.

Pastāvošie tiesību akti var arī nebūt pietiekami, lai regulētu virtuālo pasauli. EESK mudina ES iestādes vērā ar metaversu saistītās īpašās vajadzības un īstenot jaunus pasākumus, lai nodrošinātu, ka metaversā tiek ievēroti reālajā pasaulē spēkā esošie tiesību akti un nodokļu principi.

Atzinumā norādīts, ka rūpnieciskajam metaversam ir ievērojams potenciāls saistībā ar Eiropas uzņēmumiem, kuri vēlas optimizēt savu darbību, vākt datus un uzlabot sniegumu. Rūpniecības problēmas ietver nepieciešamību vairāk akceptēt šīs jaunās tehnoloģijas, pārkvalificēt darbaspēku un nodrošināt ētisku un drošu pieredzi.

“Uzņēmējdarbībai nepieciešamā metaversa veidošanā ir vajadzīgas īpašas kompetences, un Eiropai ir jācenšas atkal kļūt par pētniecībai labvēlīgu kopienu, lai pētnieki varētu būt priekšgalā,” norādīja EESK līdzziņotājs **Hervé Jeannin**.

EESK pašlaik gatavo otro atzinumu par metaversu, ko plānots pieņemt gada otrajā pusē. (gb)

Videi nekait?jošam transportam ir j?b?t finansi?li pie?emamam un soci?li re?listiskam

Ilgtermiņā ilgtspējīgs transports ir iespējams, taču priekšnoteikums ir cilvēku, rūpniecības un transporta atbalsts diviem mērķiem: līdz 2050. gadam transporta jomā samazināt emisijas par 90% un apņemties galarezultātu sasniegt tādā veidā

un ar tādiem līdzekļiem, par kuriem ir panākta vienošanās.

Šāda ir **Stefan Back** un **Mateusz Szymański** izstrādātā un 2023. gada 27. aprīļa plenārsesijā pieņemtā [EESK atzinuma](#) pamatdoma.

Ilgtermiņā videi draudzīga transporta mērķa sasniegšanas nolūkā “pārejai ir jābūt pozitīvai un reālistiskai un līdz ar to – iedzīvotājiem un uzņēmumiem pieņemamai no finanšu, sociālā un praktiskā viedokļa,” norādīja **S. Back**.

“Tas ir vienīgais veids, kā mēs varam panākt sabiedrības atbalstu, jo pretējā gadījumā mēs ne tikai cietīsim neveiksmi, bet arī izraisīsim lielu neapmierinātību sabiedrībā,” piebilda **M. Szymański**.

Konkrētāk EESK norāda, ka ir jāizpilda vairāki priekšnoteikumi, lai pārkārtošanās notiktu veiksmīgi.

Pirmkārt, ir jāpanāk, lai uzņēmumi netiktu pārslogoti ar izdevumiem un lai tie saglabātu konkurētspēju ne tikai Eiropas Savienībā, bet arī ārpus tās.

Otrkārt, darba ņēmējiem pārkārtošanās procesam ir jābūt pieņemamam, un viņiem ir jādod iespēja pielāgoties jaunajiem darba apstākļiem sociāli pieņemamā veidā.

Treškārt, gan lauku, gan pilsētu apvidu iedzīvotājiem ir gūst labums no pieejamības un mobilitātes par saprātīgām izmaksām un labos vispārējos apstākļos. (mp)

Eiropas pusgads: plaša organiz?tas pilsonisk?s sabiedr?bas organiz?ciju apspriešan?s atkl?j nepieciešam?bu p?c pamat?gas reformas

EESK atkārtoti aicina pārskatīt Eiropas pusgadu un pieņemt ES regulējumu, kas noteiktu, ka tā ciklā ir obligāti jāiesaista pilsoniskā sabiedrība.

Aprīļa plenārsesijā apspriestajā un pieņemtajā atzinumā EESK uzsver, ka ekonomikas reformu pamatā jābūt sociāliem faktoriem, nevis tikai ekonomiskajiem rādītājiem. Komiteja arī norāda, ka jāpārskata arī konkrētām valstīm adresēto ieteikumu process, lai dalībvalstis būtu ieinteresētas tos īstenot.

Eiropas pusgads ir gadskārtējais dalībvalstu ekonomiskās, sociālās un fiskālās politikas koordinācijas sešu mēnešu cikls, kura mērķis ir arī uzraudzīt nacionālos atveseļošanas un noturības plānus (NANP). Kopš tā

ieviešanas 2011. gadā Eiropas pusgadam ir bijusi ievērojama loma, taču tam ir arī nozīmīgi trūkumi.

Savā atzinumā EESK atkārtoti aicina veikt Eiropas pusgada reformu, lai vairotu tā pārredzamību un demokrātiju, organizētas pilsoniskās sabiedrības iesaisti un tā darbības efektivitāti. EESK iesaka veikt šādus pasākumus:

- pārskatīt, papildināt un savstarpēji saskaņot pašreizējās rādītāju sistēmas, lai palīdzētu pilnveidot novērtējuma procedūras;
- konkrētām valsts adresētos ieteikumus, kas ir viens no galvenajiem pusgada instrumentiem, attiecināt uz triju gadu periodu un katru gadu tos izvērtēt un pārskatīt, un sasaistīt to īstenošanu un finansēšanu ar ES budžetu, kas būtu vislabākais atbilstības nodrošināšanas stimuls;
- izmantojot oficiālu strukturētas apspriešanās procedūru, iesaistīt sociālos partnerus un pilsoniskās sabiedrības organizācijas un likumīgi uzticēt šo uzdevumu pašai strukturētai. Pastāvīgajam ekonomikas un sociālo lietu padomam šajā procesā ar būtu jāuzņemas svarīga loma;
- noteikt ES regulējuma principus un vispārīgo kārtojamību strukturētai un pastāvīgai pilsoniskās sabiedrības organizāciju iesaistei dažādos Eiropas pusgada posmos.

[Paziņojums presei](#)

[Pilns atzinuma teksts](#) (tk)

Krievijas darbības Ukrainā būtu jāuzskata par ekoloģisku saskaņotību ar ES tiesību aktiem

Ukrainā notiekošais karš ir radījis ievērojamu pārrobežu kaitējumu videi, raisot nopietnas bažas. EESK mudina atzīt Krievijas rīcību par noziegumu saskaņā ar ES tiesību aktiem un uzsver, ka ir nepieciešama vides aizsardzība, lai aizsargātu

pamattiesības.

Ir smagi skartas Ukrainas ekosistēmas, plaši izpostot mežus un piesārņojot gaisu un ūdeni. Tas apdraud tās bagātīgo bioloģisko daudzveidību, ekosistēmas, cilvēku veselību un lauksaimniecisko ražošanu. EESK kopā ar Eiropas Parlamentu atbalsta ekocīda atzīšanu par noziedzīgu nodarījumu saskaņā ar ES tiesību aktiem, lai sauktu Krieviju pie atbildības un novērstu turpmākas vides katastrofas.

Ziņotājs **Ozlem Yildirim** sacīja: “EESK uzsver, ka steidzami jāuzlabo vides aizsardzība no pamattiesību aizsardzības perspektīvas Eiropas Savienībā un ārpus tās un ka šo nepieciešamību vēl vairāk saasina nopietnais kaitējums videi, ko rada karš Ukrainā.”

Komiteja arī aicina rīkoties, lai dokumentētu un izmērītu šo ietekmi, nodrošinot tiesisko aizsardzību, pārskatatbildību un taisnīgu atveseļošanu pēc kara, kas saskaņota ar starptautiskajiem standartiem.

Tiesības uz veselīgu vidi ir būtiskas sociālajai un ekonomiskajai labklājībai, jo daudzas darbvietas ir atkarīgas no veselīga klimata. EESK mudina ES dalībvalstis un iestādes stiprināt esošos juridiskos instrumentus un centienus, lai aizsargātu tiesības uz veselīgu vidi, it īpaši ņemot vērā ekosistēmu trauslo stāvokli, ko

EESK viesošanās Dienvidvācijas paraugciematā, kur elektroenerģija tiek ražota ilgtspējīgā veidā

Locekļi tuvāk iepazīs augsti attīstītu ekosistēmu, kas aizsargā vidi, uzlabo ekonomiskos panākumus, stimulē aprites ekonomikas paņēmieni izmantošanu lauksaimniecībā un veicina sociālo kohēziju.

5. maijā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas locekļi apmeklēja *Wildpoldsried* ciematu Vācijā, *Allgäu* reģionā, kur ilgtspējīgā veidā tiek ražota elektroenerģija.

Šis ciemats ir pazīstams ar to, ka tajā, aktīvi iesaistoties sabiedrībai, uz vietas ir veiksmīgi izveidota atjaunīgās enerģijas ražošana ilgtspējīgā veidā.

EESK locekļi apbrīvoja ciemata infrastruktūru, kas ietver vējturbīnas, biogāzes stacijas, koģenerācijas stacijas ar vietējo apsildes tīklu un fotoelementu sistēmu ar akumulatoru.

Ciemata inovatīvā un ilgtspējīgā pieeja ir lielisks piemērs tādai attīstītai ekosistēmai, kas aizsargā vidi, uzlabo panākumus ekonomikā, stimulē aprites ekonomikas paņēmieni izmantošanu lauksaimniecībā un veicina sociālo kohēziju.

EESK apmeklējumu novērtēja kā ļoti interesantu, jo šis ciemats kalpos par paraugu ES iestādēm pilsoniskās sabiedrības jomā un tam, kā mazināt plaisu starp pilsonisko aktivitāti un ES politiku. (ks)

GRUPU JAUNUMI

Vienotajam tirgum 30 gadi: EESK izstrādāts kritisks pārskats

Felipe Medina, EESK Darba devēju grupas loceklis

Eiropas Savienība atzīmē 30. gadskārtu, kopš ieviests vienotais tirgus, kas, nodrošinot preču, pakalpojumu un kapitāla brīvu apriti un cilvēku brīvu pārvietošanos, ES iedzīvotājiem paver iespēju mācīties, dzīvot, iepirkties

un strādāt jebkurā ES dalībvalstī. Nav pārspīlēti apgalvot, ka vienotais tirgus ir pati Eiropas Savienības būtība, lielisks instruments, kas ceļā uz Eiropas pilsonību un identitāti jāvis likvidēt politiskās, sociālās un ekonomiskās robežas.

Notikumi, kurus Eiropas Savienība – un visa pārējā pasaule – piedzīvojusi pēdējo gadu laikā, liek pārdomāt, kā veidot vienoto tirgu, lai tas kļūtu noturīgāks un mazāk atkarīgs no ārējās pasaules. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja šim tematam pievēršas aprīļa plenārsesijā pieņemtajā atzinumā [INT/1011 “Vienotā tirgus 30. gadadiena: kā uzlabot vienotā tirgus darbību”](#),

Atzinuma lappusēs kā sarkans pavediens cauri vijas viens Eiropas Savienības nākotnei svarīgs jēdziens: konkurētspēja. Atzinumā uzsvērts, ka ir jārada vienlīdzīgi konkurences apstākļi visiem uzņēmumiem, “veicinot izaugsmi un godīgu konkurenci un radot uzņēmējdarbībai labvēlīgu un sociāli draudzīgu vidi”. EESK visvairāk ir nobažījusies par vienotā tirgus nepilnībām, kuras iespaido uzņēmumu konkurētspēju un ilgtspēju.

Visu Eiropas Savienības veidošanā iesaistīto dalībnieku pienākums ir gan palielināt jaunāko paaudžu izpratni, cik svarīgs ir līdz šim paveiktais, lai sasniegtu to, kas mums jau ir, gan arī brīdināt par riskiem, ar kuriem saskaras vienotais tirgus, un censties noteikt dažas pamatnostādnes, kā tos novērst un panākt turpmāku virzību uz spēcīgāku un konsolidētāku kopīgu nākotni.

Pilns raksta teksts ir atrodams šeit: <https://europa.eu/!PHPc3R>

Piecdesmit gadus darba ??m?ju interešu sardz?

Sagatavojusi EESK Darba ņēmēju grupa

Daudzi EESK Darba ņēmēju grupas locekļi piedalījās Eiropas Arodbiedrību konfederācijas (ETUC) 50. gadadienas svinībās.

No 2023. gada 23.maija līdz 26.maijam tās notika Berlīnē (Vācija), kur norisinājās ETUC kongress.

Vairums Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejā (EESK) pārstāvēto arodbiedrību organizāciju ir ETUC locekles. Turpmākajos gados viena no Darba ņēmēju grupas prioritātēm būs sadarbība ar ETUC, jo abas jau ilgi ir pašsaprotamas sabiedrotās, kas cenšas atbalstīt un sargāt darba ņēmēju intereses.

Kongresā Darba ņēmēju grupas locekļi un tās jaunā priekšsēdētāja **Lucie Studničná** piedalījās nozīmīgās sarunās par tādiem jautājumiem kā arodbiedrību atjaunotne, nodarbinātības nākotne un Eiropas nākotne. Svarīgs darba kārtības punkts bija gaidāmās Eiropas Parlamenta vēlēšanas: arodbiedrību koordinācijai un Darba ņēmēju grupas un ETUC koordinācijai būs nozīmīga loma centienos mobilizēt ES iedzīvotājus balsot par progresīviem demokrātiem.

Kongresā apsprieda arī tādus svarīgus tematus kā regulējums attiecībā uz mākslīgā intelekta izmantošanu darba vietā, Direktīvas par vienlīdzīgu darba samaksu visaptveroša īstenošana, centieni nodrošināt divējādu pārkārtošanos, kas ir taisnīga pret visiem darba ņēmējiem, un arodbiedrību biedru skaita palielināšana, kura kavēs labējā ekstrēmisma pieaugumu.

Kongresā tika ievēlēta jaunā ETUC vadība. Kongresā pieņēma arī manifestu un Eiropas Arodbiedrību konfederācijas (ETUC) rīcības programmu 2023.–2027. gadam. (mg)

K? Eirop? izveidot notur?gas un ilgtsp?j?gas vesel ?bas un apr?pes sist?mas: Covid-19 pand?mijas laik? g?t? pieredze

EESK Pilsoniskās sabiedrības organizāciju grupa

Konferencē, ko 2023. gada 25. maijā Stokholmā Eiropas namā organizēja Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas [Pilsoniskās sabiedrības organizāciju grupa](#), tika secināts, ka veselības aprūpe ir jāorientē uz cilvēkiem un ir jāuzskata par sociālu ieguldījumu, nevis izmaksām.

Lai to panāktu, sociālajā un ekonomikas jomā, kā arī politikā ir jāmaina domāšanas veids. Pamatojoties uz sadarbību, kas notika Covid-19 pandēmijas laikā, ES dalībvalstīm ir jāapvieno spēki, lai izveidotu noturīgas un ilgtspējīgas veselības un aprūpes sistēmas, kas nevienam neatstāj novārtā un augstu vērtē aprūpes darbinieku, pilsoniskās sabiedrības organizāciju un brīvprātīgo darbu.

Konferencē piedalījās aptuveni 90 pārstāvji no valstu un Eiropas līmeņa pilsoniskās sabiedrības organizācijām un iestādēm.

Konferences atklāšanā Pilsoniskās sabiedrības organizāciju grupas priekšsēdētājs **Séamus Boland** atgādināja, ka piekļuve cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai veselības aprūpei ir ES iedzīvotāju tiesības. **S. Boland** norādīja, ka visas ES dalībvalstis par to ir vienojušās, 2017. gadā pieņemot Eiropas sociālo tiesību pilāru, un piebilda, ka 2021. gadā to atkārtoti uzsvēra iedzīvotāji, konferencē par Eiropas nākotni aicinot nodrošināt tiesības uz veselību. S. Boland arī uzsvēra: lai nodrošinātu kvalitatīvu veselības aprūpi visneaizsargātākajām personām — gan vecāka gadagājuma cilvēkiem, gan jauniešiem, gan personām ar invaliditāti —, ir jāveido noturīgas un kvalitatīvas veselības un aprūpes sistēmas.

Parlamenta deputāte un bijusī Zviedrijas veselības un sociālās politikas ministre (2019–2022)

Lena Hallengren savā runā pievērsās pasākumiem, ko, reaģējot uz pandēmiju, īstenoja Zviedrijas valdība. Viņa teica: “Zviedrijas izvēlētie pasākumi starptautiskajos plašsaziņas līdzekļos bieži tika raksturoti kā netipiski. Taču mēs redzējam, ka mūsu veiktajiem pasākumiem bija pietiekama ietekme, jo cilvēki ieturēja distanci un atturējās apmeklēt sabiedriskās vietas. Un, kad citas valstis slēdza skolas, mūsu valstī tās bija atvērtas. Jo mēs zinājām, cik svarīga bērnu un jauniešu audzināšanā ir skola, it īpaši tiem bērniem, kas nāk no vistrūcīgākajām ģimenēm.”

Lai turpinātu lasīt, apmeklējiet mūsu [tīmekļa vietni](#).

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

Atvērto durvju diena – 2023: gandarījums par apmeklētāju atgriešanos

Eiropas organizētās pilsoniskās sabiedrības nams savas pastāvēšanas 65. gadadienā atkal ir atvēris durvis apmeklētājiem.

Trīs gadus Eiropas dienas svinības norisinājās tiešsaistē, taču šogad EESK savus viesus atkal uzņēma klātienē, sestdien, 6. maijā, ikgadējā Eiropas iestāžu atvērto durvju dienā.

EESK kā Eiropas organizētās pilsoniskās sabiedrības pārstāvei 65. jubilejas gadā apmeklētāju atgriešanās bija īpaši svinīgs pasākums.

Laikā no 10:00 līdz 18:00 viņiem bija iespēja piedalīties daudzās aktivitātēs, tostarp klausīties mūziku dzīvajā izpildījumā, piedalīties digitālās viktorīnās, loterijā, pīlīšu ķeršanā, iegriezties karikatūru un bērnu stūrītī, kopā ar Komitejas locekļiem simulācijā iepazīties ar ātro balsošanu, iesaistīties ekspresdiskusijā ar locekļiem un pat ar jauno EESK priekšsēdētāju, kurš tikās ar pilsoņiem un brīvprātīgajiem un iesaistījās ar viņiem sarunās.

Šajās aktivitātēs un sarunās piedalījās gandrīz 2300 Komitejas apmeklētāju, par kuru viesmīlīgo uzņemšanu rūpējās locekļi un vairāk nekā 60 EESK darbinieku, kuru dalība pasākumā bija brīvprātīga.

Pasākuma fotoattēli atrodami [šeit](#). (sp)

EESK piedalās Eiropas Jaunatnes dienās Strasbūrā

2023. gada 9. jūnijā Strasbūrā Eiropas Jaunatnes dienās (EYE) EESK rīkoja darbsemināru.

EESK darbseminārs bija laba iespēja iepazīstināt klausītājus ar ieteikumiem, ko sagatavojuši skolēni, kuri 2023. gada 23.-24. martā piedalījās nozīmīgajā gadskārtējā jauniešiem veltītajā EESK pasākumā

[“Jūsu Eiropa, jūsu lēmumi!”](#) (YEYS).

Divi skolēni, kuri bija piedalījušies pasākumā YEYS, kopā ar vienu no EESK locekļiem prezentēja jauniešu asamblejā atzinību ieguvušus ierosinājumus un, debatējot ar klausītājiem, aplūkoja iespējas, kā tos labāk īstenot.

Pasākums EYE, kas veltīts jaunatnes politikai un jauniešu iesaistes iniciatīvām, bija vēl viena iespēja gan YEYS dalībniekiem, gan citiem jauniešiem parādīt, ka viņu viedoklis tiek uzklauts ES līmenī.

[Šeit](#) atradīsiet plašāku informāciju gan par pašu YEYS, gan par 2023. gada pasākumā izskanējušajiem ieteikumiem. (sp)

[“Navpaky” teātra izrāde EESK tagad ir pieejama video](#)

Spilgtākie mirkļi no muzikālās izrādes “Svit za ochi” (Tur, ārpus skata), kas apliecināja cieņu ukraiņu cīņai par demokrātiju un brīvību, tika ierakstīti videomateriālā, un tagad tos var noskatīties EESK tīmekļa vietnē.

Polijas teātra trupas “Navpaky” uzvedums godināja Ukrainas iedzīvotāju varonību, pastāstot viņu stāstus caur dziesmām. Izrādē bija apkopotas deviņas dziesmas par jauniešiem, kuri saskaras ar dažādām dzīves pieredzēm, sižetā, kas atspoguļo pašreizējos notikumus kara plosītajā Ukrainā.

Uzveduma ideja bija parādīt, ka ļaudis, kuri varonīgi cīnās par brīvību, ir nevis majestātiskas bronzas statujas, bet gan vienkārši cilvēki ar miesu un asinīm, ar savu dzīvi, saviem priekiem un savām dilemmām.

Izrāde notika EESK ikgadējā jaunatnes pasākuma “Jūsu Eiropa, jūsu lēmumi” noslēguma sesijā 24. martā. Dziesmas tika dziedātas ukraiņu valodā ar subtitriem angļu valodā.

Ar šo iniciatīvu EESK vēlējās vārst uzmanību uz to, cik svarīgi ir ieklausīties jauniešos, un paust atbalstu un solidaritāti ar Ukrainas iedzīvotājiem šajā ārkārtīgi grūtajā laikā.

[Skatīties video](#) (dm)

[Briseles 20 km maratons 2023. gadā: EESK pievienojas ES komandai skrējienā par līdzekļu vākšanu cilvēktiesībām](#)

Svētdien, 2023. gada 28. maijā, Komiteja pievienojās citām ES iestādēm labdarības maratonā - vienā no Beļģijas galvaspilsētas populārākajiem sporta pasākumiem -, kurš notika 43. reizi.

Pasākums, kas uzskatāms par tautas sporta svētkiem, pulcēja vairāk nekā 40 000 skrējēju un soļotāju no 89 dažādām valstīm.

ES komanda vāca līdzekļus cilvēktiesību aizstāvības organizācijai “Amnesty International”.

EESK priekšsēdētāja vietnieks komunikācijas jautājumos **Laurențiu Plosceanu** kopā ar Eiropas Parlamenta priekšsēdētāju **Roberta Metsola** un Eiropas Komisijas pārstāvi **Stefaan De Rynck** deva startu ceturtajam sacīkšu blokam.

L. Plosceanu uzsvēra, ka ES iestādes ir dinamiski iesaistījušās šajā pasākumā, atbalstot demokrātiju un cilvēktiesības, un pūli apzīmēja kā “cunami ar 40 000 cilvēku, kas skrien mieram, demokrātijai, cilvēktiesībām un ES vērtībām”.

EESK stažieru apvienība 60 dalībnieku sastāvā piedalījās sacensībās, lai kopā ar NVO “Promote Ukraine” un Nacionālo sporta rehabilitācijas padomi vāktu līdzekļus kara veterāniem Ukrainā. Līdzekļi tiks izmantoti rehabilitācijas programmu finansēšanai.

Pasākumu rīkoja apvienība “Syndicat d'Initiative - Bruxelles Promotion 1886”, un tajā piedalījās Beļģijas premjerministrs **Alexander De Croo**, lai vāktu līdzekļus Beļģijas Sarkanajam Krustam. (at)

Redakcija

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Šī izdevuma līdzautori

Millie Tsoumani (mt)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanis (mg)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Shah Parminder (sp)
Thomas Kersten (tk)

Koordinatori

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knobloch (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adrese

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja
Jacques Delors ēka, Rue Belliard 99, B-1040,
Bruxelles, Belgique
Tālrunis: (+32 2) 546 94 76
E-pasts: eescinfo@eesc.europa.eu

“EESK Info” iznāk deviņas reizes gadā EESK plenārsesiju laikā. “EESK Info” ir pieejams 23 valodās.
“EESK Info” nav oficiālā atskaite par EESK darbību. Oficiālās atskaites tiek publicētas Eiropas
Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai citos Komitejas izdevumos.
Pārpublicēšana ir atļauta ar atsauci uz “EESK Info” (saite ir nosūtīta redaktoram).

07/2023